

ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการบริหารจัดการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
Graduate Students' Satisfaction with the Management of the Master
Degree Course on Government at Mahamakut Buddhist University
Roi Et Campus

ยุทธชัย โสภานไฮ¹
Yutthachai Sophahai
ดร.สุวัฒน์ จิตต์จันทร์²
Dr.Suwat Jitjun
ทำวิจัยเมื่อ พ.ศ. 2560

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการบริหารจัดการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด 2) เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการบริหารจัดการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ดที่มี เพศ อายุ และการประกอบอาชีพ ต่างกัน 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเป็นแนวทางในการเสริมสร้างพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิตต่อไป กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2555 - 2556 รวมทั้งสิ้น จำนวน 130 รูป/คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าห้าระดับ จำนวน 30 ข้อ มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .83 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบความแตกต่างโดยใช้ t- test และ F-test (One-way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า 1) นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการวัดและประเมินผล ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ด้านเทคนิคและวิธีการสอน และด้านสภาพแวดล้อม ตามลำดับ 2) ผลการทดสอบสมมติฐานนักศึกษาที่มีเพศ อายุ และอาชีพ ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง,มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด.

² อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด.

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ดโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และ 3) นักศึกษาได้เสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยรวมทั้งทางด้านลำดับตามความถี่จากสูงไปหาต่ำสามอันดับ คือ ควรจะชี้แจงแผนการเรียนที่เรียนในแต่ละปีการศึกษาเพื่อกำชับความเข้าใจให้กับนักศึกษา ควรมีการปรับปรุงและพัฒนาห้องสุขาให้สะอาดถูกสุขลักษณะ และเพียงพอต่อจำนวนนักศึกษาและบุคลากรและ ควรมีการปรับปรุงหลักสูตรให้มีความทันสมัยและทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบันมากขึ้น

คำสำคัญ : 1. ความพึงพอใจ 2. การบริหารจัดการหลักสูตร

ABSTRACT

The thematic paper served the purposes: 1) to study graduate students' satisfaction with managements of the master degree course on Government at Mahamakut Buddhist University's Roi Et campus, 2) to compare their differing genders, ages and occupations-based satisfaction with the course managements, 3) to examine their suggestions as guidelines on reinforcing developments of the course managements. The sampling groups comprised 130 graduate students majoring in Government between B.E. 2555 and 2556. The instrument used for data collection was the five-rating scale questionnaire with thirty questions, each of which had its reliability of the entirety at .83. Statistics utilized for data analyses embraced percentages, means, standard deviations, t-test and F-test (One-way ANOVA).

Results of the research have been found:1) Students' satisfaction with course managements at their campus has been rated 'high' in the overall aspect, as each one has when taking it into account. With all studied aspects placed in the descending order of means, they are: measurements and evaluation, the curriculum, instructors to the course, learning rapports, teaching techniques plus methods, and environments respectively. 2) Hypothesis testing results of their differing genders, ages and occupations have found no differences in their satisfaction in the overall aspect and each one, thereby not being in accordance with the established hypotheses. 3) Students have overall offered first three suggestions for enhancing levels of their satisfaction with course managements in the descending order of frequencies that there should: i) reiterate present lesson plans in each academic year to clarify their understanding, ii) redeem and improve on toilets, especially keeping them clean and hygienic for students' and personnel' convenience, iii) reshape the course to modernize it and increasingly keep abreast of current trends.

Keywords : 1. Satisfaction 2. Course Managements

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้จัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาโดยมุ่งพัฒนาให้เป็นบัณฑิตที่พร้อมด้วย คุณภาพ คุณวุฒิ คุณธรรม ออกมารับใช้สังคมและประเทศชาติ และปลูกจิตสำนึกสร้างความเป็นผู้นำให้แก่บัณฑิตมีความสามัคคี มีวินัย มีคุณธรรม จริยธรรม รู้จักพัฒนาตนเอง มีความรับผิดชอบต่อสังคมและประเทศชาติทั้งนี้มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มีการพัฒนาทางด้านวิชาการและการบริหารจัดการให้มีมาตรฐานและมีความเจริญก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นการจัดการเรียนการสอนให้บริการวิชาการแก่สังคม การวิจัย การนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม (มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2556, หน้า 10)

หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้อนุมัติให้เปิดดำเนินการเมื่อ ปี 2554 (หลักสูตรปรับปรุง) เริ่มใช้ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 เป็นต้นไป เพื่อผลิตมหาบัณฑิตหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิตที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ ประกอบกับการมีคุณธรรม จริยธรรมควบคู่กัน และที่สำคัญคือ การผลิตมหาบัณฑิต การวิจัยการบริการทางวิชาการและด้านการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรมตลอดจนดำเนินการพัฒนาหลักสูตรให้มีความก้าวหน้าไปสู่สากลในระดับนานาชาติเพื่อรองรับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน (มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2556, หน้า 1)

หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต Master of Political Science (Government) เป็นหลักสูตรหนึ่งในระดับปริญญาโทที่ได้รับความนิยมมากปัจจุบันหลักสูตรหนึ่ง ทั้งนี้เนื่องจากปัจจุบันองค์กรต่างๆ มีการแข่งขันกันอย่างรุนแรงจึงมีผลให้การดำเนินงานภายในองค์กรมีความซับซ้อนมากขึ้นขณะที่ความสับสนวุ่นวายจากสภาพเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองก็มีความไม่แน่นอนจึงให้ทุกหน่วยงานต่างต้องการบุคลากรที่มีทักษะ ความรู้ ความสามารถมากเพียงพอที่จะทำงานได้เป็นผลสำเร็จและมีความพร้อมที่จะก้าวสู่ความเป็นหัวหน้าและระดับผู้บริหารได้ (ดลฤดี สุวรรณศิริ, 2550, หน้า 160)

การผลิตบัณฑิตเพื่อให้บัณฑิตมีคุณลักษณะพึงประสงค์ และเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพการดำเนินงานและการบริหารงานระดับหลักสูตรถือว่าสำคัญที่สุด ซึ่งควรมีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร ซึ่งมีหลักการดังนี้ 1) การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร เป็นการประกันคุณภาพการจัดการศึกษาว่าหลักสูตรได้ดำเนินการเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษาและเกณฑ์มาตรฐานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยให้พิจารณาองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่การกำกับมาตรฐาน บัณฑิต นักศึกษา อาจารย์ หลักสูตร การเรียน การสอน การประเมินผู้เรียน และสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ เพื่อให้สามารถผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ 2) การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร ให้เชื่อมโยงกับตัวบ่งชี้การดำเนินการตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 เพื่อประโยชน์ในการเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐาน ซึ่ง สกอ. ได้กำหนดแนวทางการเผยแพร่หลักสูตรไว้ในประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 3) สถาบันอุดมศึกษาสามารถจัดทำระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตรโดยมีการดำเนินงานได้ตามมาตรฐานเทียบเคียงกับมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ทั้งนี้ทุกระบบต้องได้รับการเห็นชอบจากสภาสถาบัน และเสนอคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา พิจารณาให้ความเห็นชอบ และให้มีการจัดส่งผลการประเมินพร้อมข้อมูลพื้นฐานให้กับสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเพื่อเผยแพร่ต่อสาธารณะ (คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับ

อุดมศึกษา คณะอนุกรรมการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา, 2558, หน้า 44)

ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิตเป็นตัวกำหนดคุณลักษณะของการบริการทางการศึกษาและความสำเร็จในการบริหารงานของวิทยาลัย ผู้บริหารและผูปฏิบัติงานต้องดำเนินการสำรวจความพึงพอใจของนักศึกษาเกี่ยวกับลักษณะการเรียนการสอน ตลอดจนองค์ประกอบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพราะข้อมูลดังกล่าวจะบ่งบอกถึงการประเมินความรู้สึกรู้สึกและความคิดเห็นของนักศึกษาต่อคุณสมบัติของการบริการการศึกษาของมหาวิทยาลัยที่นักศึกษาต้องการและวิธีตอบสนองความต้องการแต่ละอย่างในลักษณะนักศึกษาปรารถนา ซึ่งเป็นผลดีต่อวิทยาลัยในอันที่จะตระหนักถึงความคาดหวังของนักศึกษาและสามารถสนองตอบการบริการการศึกษาที่ตรงกับลักษณะและรูปแบบที่นักศึกษาคาดหวังไว้ได้จริง นอกจากนี้จะเป็นตัวชี้วัดคุณภาพและความสำเร็จของการบริการทางการศึกษาแล้วยังเป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งผลต่อการประเมินคุณภาพของการบริการอีกด้วย (ชลธิชา สุขเกษม, 2554, หน้า 21)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการบริหารจัดการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด เพื่อนำผลการศึกษาเสนอผู้บริหาร เป็นแนวทางในการเสริมสร้างและพัฒนากิจการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ดต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการบริหารจัดการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

2.2 เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการบริหารจัดการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ดที่มี เพศ อายุ และการประกอบอาชีพ ต่างกัน

2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางในการเสริมสร้างพัฒนากิจการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิตต่อไป

3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน จะมีความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการบริหารจัดการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ดแตกต่างกัน

3.2 นักศึกษาที่มีอายุต่างกัน จะมีความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการบริหารจัดการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด แตกต่างกัน

3.3 นักศึกษาที่ประกอบอาชีพต่างกัน จะมีความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการบริหารจัดการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด แตกต่างกัน

4. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

นำผลการศึกษาเสนอผู้บริหาร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ดเป็นแนวทางในการเสริมสร้างและพัฒนากิจการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิตต่อไป

5. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการบริหารจัดการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2555 - 2556 รวมทั้งสิ้น จำนวน 130 รูป/คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าห้าระดับ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .83 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบความแตกต่างโดยใช้ t- test และ F-test (One-way ANOVA)

6. ผลการวิจัย

6.1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 56.15 และเพศชาย จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 43.85 มีอายุ 51 ปี ขึ้นไปจำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 42.31 รองลงมา มีอายุ 20-30 ปีจำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 23.85 มีอายุ 31-40 ปีจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 17.69 และมีอายุ 41-50 ปีจำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 16.15 ประกอบอาชีพข้าราชการ/พนักงานของรัฐ จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 39.23 รองลงมา ประกอบอาชีพรับจ้าง/ลูกจ้างจำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 28.46 ประกอบอาชีพค้าขาย/ประกอบอาชีพส่วนตัวจำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 25.38 และประกอบอาชีพอื่นๆ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 6.92

6.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการบริหารจัดการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านวัดและประเมินผลด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ด้านเทคนิคและวิธีการสอน และด้านสภาพแวดล้อม

6.3 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการบริหารจัดการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด พบว่า นักศึกษาที่มีเพศ อายุ และอาชีพ ต่างกัน มีความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการบริหารจัดการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

6.4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยรวมทั้งทางด้านลำดับตามความถี่จากสูงไปหาต่ำ สามอันดับ คือ ควรจะชี้แจงแผนการเรียนที่เรียนในแต่ละปีการศึกษาเพื่อกำชับความเข้าใจให้กับนักศึกษา ควรมีการปรับปรุงและพัฒนาห้องสุขาให้สะอาดถูกสุขลักษณะ และเพียงพอต่อจำนวนนักศึกษาและบุคลากร ควรมีการปรับปรุงหลักสูตรให้มีความทันสมัยและทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบันมากขึ้น

7. อภิปรายผลการวิจัย

7.1 นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่ปรากฏเช่นนี้อภิปรายได้ว่า มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด มีการบริหารจัดการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต อย่างเป็นระบบตามขั้นตอนใน มคอ.2 และคู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน (สกอ.) ระดับหลักสูตร ในเรื่องของการรับสมัครนักศึกษา การให้คำปรึกษาวิชาการและแนะแนวแก่นักศึกษา การจัดกิจกรรมการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษา และการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ ผลการวิจัยประเด็นนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของบุญช่วง ศรีธรราราชกุล (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรบัญชีบัณฑิต วิทยาลัยการจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ประจำปีการศึกษา 2555 ผลการวิจัยสรุปได้ว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อหลักสูตรบัญชีบัณฑิตโดยรวม ได้แก่ ด้านความต้องการของตลาดแรงงานและสังคม ด้านการสนับสนุนในกิจกรรมและให้คำปรึกษาและด้านการบริหารจัดการหลักสูตรบัญชีบัณฑิตอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอภิปรายได้ดังนี้

7.1.1 ด้านหลักสูตร พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่ปรากฏเช่นนี้อภิปรายได้ว่ามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด มีการบริหารจัดการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต อย่างเป็นระบบจึงทำให้ประชาชนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของ วาริญา ภวภูตานนท์ ณ มหาสารคาม (2541, หน้า 92) ในฐานะนักจิตวิทยา มองว่า “ความพึงพอใจ คือ อารมณ์ของคน และสัตว์ที่แสดงออกมา เพื่อสะท้อนพฤติกรรมที่ซ่อนเร้นอยู่ภายใน ตามคุณภาพของสิ่งมีชีวิตนั้น ๆ”

7.1.2 ด้านอาจารย์ผู้สอน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อภิปรายได้ว่า มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด มีการแต่งตั้งอาจารย์ผู้สอน และอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อควบคุมดูแลนักศึกษา ในแต่ละชั้นปี เพื่อคอยให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาที่มีข้อสงสัยในการเรียนการสอนและอื่นๆ จึงทำให้นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิตมีความพึงพอใจในด้านการให้คำปรึกษาวิชาการและแนะแนวแก่นักศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของ หลุย จำปาเทศ (2533, หน้า 12) ได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ สรุปว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกสองแบบของมนุษย์ คือ ความรู้สึกทางบวก และความรู้สึกทางลบ ความรู้สึกทางบวกเป็นความรู้สึกที่เมื่อเกิดขึ้นแล้วจะทำให้เกิดความสุข ความสุขนี้เป็นความรู้สึกที่แตกต่างจากความรู้สึกทางบวกอื่นๆ กล่าวคือ เป็นความรู้สึกที่มีระบบย้อนกลับ ความสุขสามารถทำให้เกิดความสุขหรือความรู้สึกทางบวกเพิ่มขึ้นได้อีก ดังนั้นจะเห็นได้ว่าความสุขเป็นความรู้สึกที่สลับซับซ้อน และความสุขนี้จะมีผลต่อบุคคลมากกว่าความรู้สึกทางบวกอื่นๆ

7.1.3 ด้านสภาพแวดล้อม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อภิปรายได้ว่า มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้มีปรับปรุงอาคารเรียน สภาพแวดล้อมโดยรอบวิทยาเขต นอกจากนี้ยังได้มีการติดตั้งสิ่งสนับสนุนการสอนในห้องเรียนเพื่อความสะดวกในด้านการเรียนการสอน และความต้องการของนักศึกษาและคณาจารย์อีก จึงทำให้นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของ เพลินทิพย์ โกเมศโสภา (2544, หน้า 76) ให้ความหมายความพึงพอใจไว้ว่าเป็นความรู้สึกที่แสดงถึงความยินดี หรือความผิดหวังอันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการที่แต่ละบุคคลเปรียบเทียบผลลัพธ์ที่ได้จากการใช้บริการ หรือบริโภคผลิตภัณฑ์จริง ๆ เมื่อเทียบกับความคาดหวังเดิมของลูกค้า

7.1.4 ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ อภิปรายได้ว่า มีการสรรหาสิ่งสนับสนุนการเรียนรูที่สามารถตอบโจทยความต้องการของนักศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของอเนก สุวรรณบัณฑิต และภาสกร อุดลพัฒน์กิจ (2548, หน้า 177) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้รับบริการเป็นสิ่งที่ผู้รับบริการจะแสดงออกในทางบวกหรือทางลบต่อสิ่งที่ได้รับจากการบริการและการนำเสนอการบริการโดยเปรียบเทียบกับสิ่งที่ได้คาดหวังไว้ซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงไปตามปัจจัยแวดล้อมและสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในระหว่างการบริการ

7.1.5 ด้านเทคนิควิธีการสอน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อภิปรายได้ว่า อาจารย์ประจำหลักสูตรมีการจัดการเรียนการสอนที่ทันสมัย และมีรูปแบบการสอนที่หลากหลาย จึงทำให้นักศึกษาในหลักสูตรมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของ สันติสุข ไชยมงคล (2543, หน้า 345) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นระดับความมากน้อยของความรู้สึกในด้านบวก และลบ ที่มีต่อสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นอะไรได้หลายอย่าง เป็นต้นว่าสิ่งของ บุคคล บทความ องค์การ ความคิด ความรู้สึก เหล่านี้ ผู้รู้สามารถบอกความแตกต่างได้ว่าเห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วย

7.1.6 ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อภิปรายได้ว่า มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอัยยธิด ได้มีการบริหารจัดการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต ตาม มคอ. 2 ของหลักสูตร จึงทำให้นักศึกษาในหลักสูตรมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของธงชัย สันติวงษ์ (2519, หน้า 359) ให้ความหมายของความพึงพอใจในการปฏิบัติงานว่า เป็นการที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งมองเห็นช่องทางหรือโอกาสที่ตนจะสามารถตอบสนองแรงจูงใจที่ตนมีอยู่แล้ว ก็จะทำให้ความพึงพอใจของเขาดีขึ้นหรืออยู่ในระดับสูง หากฝ่ายบริหารจัดการให้คนทำงานได้มีโอกาสตอบสนองแรงจูงใจของตนแล้ว ความพึงพอใจของคนทำงานจะสูงและผลงานก็จะได้ตามไปด้วย

7.2 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการบริหารจัดการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอัยยธิด

7.2.1 นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอัยยธิด โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ผลปรากฏเช่นนี้อภิปรายได้ว่า มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอัยยธิด มีการบริหารจัดการหลักสูตร และให้ความสำคัญกับนักศึกษาทุกคนเท่าเทียมกัน โดยไม่ได้ให้ความสำคัญกับเรื่องเพศ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสมเกียรติ วิเชียรวิลาวัณย์ (2550, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องพฤติกรรมและความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อ การบริหารจัดการหน่วยงาน สนับสนุนการเรียนการสอนของ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา และ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาในคณะวิชาและชั้นปีที่แตกต่างกันมีระดับความพึงพอใจ ด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ สภาพแวดล้อม และด้านเจ้าหน้าที่และบุคลากร ไม่แตกต่างกัน ส่วนนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี มีระดับความพึงพอใจ แตกต่างกัน แต่ความแตกต่างกันด้านเพศ อายุ ประเภทของนักศึกษา ของทั้งสองมหาวิทยาลัย มีระดับความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน

7.2.2 นักศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอัยยธิด โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันไม่เป็นไป

ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผลปรากฏเช่นนี้อธิบายได้ว่า มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้ให้นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต โดยมาได้คำนึงถึงอายุของนักศึกษา ถึงแม้จะมีอายุต่างกัน แต่ได้รับการดูแล และการบริการอย่างเท่าเทียมกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสมเกียรติ วิเชียรวิลาวัณย์ (2550, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมและความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อ การบริหารจัดการ หน่วยงาน สนับสนุนการเรียนการสอนของ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา และมหาวิทยาลัยราชภัฏ เทพสตรี พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาในคณะวิชาและชั้นปีที่แตกต่างกันมีระดับ ความพึงพอใจ ด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ สภาพแวดล้อม และด้านเจ้าหน้าที่และบุคลากร ไม่แตกต่างกัน ส่วนนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี มีระดับความพึงพอใจ แตกต่างกัน แต่ความแตกต่างกันด้าน เพศ อายุ ประเภทของนักศึกษา ของทั้งสองมหาวิทยาลัย มีระดับความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน

7.2.3 นักศึกษาที่ประกอบอาชีพต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการหลักสูตรรัฐ ศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและราย ด้านไม่แตกต่างกัน ผลปรากฏเช่นนี้อธิบายได้ว่า อาจารย์ประจำหลักสูตรมีการจัดการเรียนการสอนที่คลอบ คลุมและตอบโจทยความต้องการของนักศึกษาทุกอาชีพ สอดคล้องกับงานวิจัยของสมเกียรติ วิเชียร วิลาวัณย์ (2550, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมและความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อ การบริหาร จัดการหน่วยงาน สนับสนุนการเรียนการสอนของ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา และมหาวิทยาลัย ราชภัฏเทพสตรี พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาในคณะวิชาและชั้นปีที่แตกต่างกัน มีระดับความพึงพอใจ ด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ สภาพแวดล้อม และด้านเจ้าหน้าที่และบุคลากร ไม่แตกต่างกัน ส่วนนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี มีระดับความพึงพอใจ แตกต่างกัน แต่ความแตก ต่างกันด้านเพศ อายุ ประเภทของนักศึกษา ของทั้งสองมหาวิทยาลัย มีระดับความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 ผลการวิจัย พบว่า โดยรวมทั้งหกด้านอยู่ในระดับมาก ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏ ราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ควรรักษามาตรฐานนี้ไว้ และส่งเสริมให้ มีการบริหารจัดการหลักสูตรอย่าง ต่อเนื่องให้อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะด้านสภาพแวดล้อม ควรให้ความสำคัญเป็นอันดับแรกเพราะมี ค่าเฉลี่ยต่ำสุด

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

8.2.1 ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการหลักสูตรรัฐศาสตร มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านสภาพ แวดล้อม จึงสมควรให้มีการวิจัยในเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เรื่อง สภาพ ปัญหา ด้านสภาพ แวดล้อมและความพึงพอใจของนักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด เพื่อจะได้ข้อมูลเชิงลึก

8.2.2 ผลการวิจัย พบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารจัดการหลักสูตรรัฐ ศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ในจำนวนคำถามทั้ง 47 ข้อ ข้อ

ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด จำนวน 1 ข้อ ที่ว่า “มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรม ได้คิดวิเคราะห์ปฏิบัติกิจกรรม” ดังนั้น ควรมีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เรื่องความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมได้คิดวิเคราะห์ปฏิบัติกิจกรรมตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอัยยธิด

9. เอกสารอ้างอิง

กัลยา วาณิชบัญชา. (2548). **สถิติสำหรับงานวิจัย**. กรุงเทพฯ : ภาควิชาสถิติ คณะพาณิชยศาสตร์และบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา คณะอนุกรรมการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา. (2558). **คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557**. ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์ : สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.

ชลธิชา สุขเกษม. (2554). **การตัดสินใจศึกษาต่อของนิสิตในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา**. ปัญหาพิเศษ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน. บัณฑิตวิทยาลัย : วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.

ดลฤดี สุวรรณศิริ. (2550). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 ทั่วประเทศ. **วารสารพัฒนาสังคม คณะสังคมศาสตร์ ภาควิชาสังคมวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร**. ปีที่ 9 ฉบับที่ 1 (ตุลาคม 2550). หน้า 157 – 174.

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย. (2556). **แผนกลยุทธ์**. งานแผนและนโยบาย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

สมเกียรติ วิเชียรวิลาวัณย์. (2550). **พฤติกรรมและความพึงพอใจของนักศึกษา ที่มีต่อการบริหารจัดการหน่วยงานสนับสนุนการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา และมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

สันติสุข ไชยมงคล. (2543). **การศึกษาไทย**. นครสวรรค์ : ไพบูลย์การพิมพ์คอมพิวเตอร์กราฟฟิค.

อเนก สุวรรณบัณฑิต และภาสกร อุดลพัฒน์กิจ. (2548). **จิตวิทยาบริการ**. กรุงเทพฯ : อุดลพัฒน์กิจ

10. คำขอบคุณ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจาก ดร.สุวัฒน์ จิตต์จันทร์ อาจารย์ที่ปรึกษา สารนิพนธ์ ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย คณะกรรมการสอบ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ ขอกราบขอบพระคุณครอบครัว อันเป็นที่เคารพยิ่ง ที่ได้ช่วยกันวางรากฐานการศึกษา วางรากฐานศีลธรรมอันดี และผู้เป็นกำลังใจที่สำคัญยิ่งของผู้วิจัยในการสนับสนุนผู้วิจัยในทุก ๆ ด้าน จนประสบความสำเร็จในวันนี้